

PROJEKT RAKETTEN

MELLEMTRIN

VERDENSMÅL
for bæredygtig udvikling

OXFAM
Danmark

Indhold

Hvad er ProjektRaketten?	3
ProjektRakettens fire faser	3
Byg jeres eget ProjektRaket-forløb	4
Sådan gør I:	5
1. Rammer for PBL-forløbet: Tid, fag, lokaler og lærerressourcer	5
2. Opfind jeres projekt	6
A. Start med eleverne: Afdæk elevernes interesser og forudsætninger	6
B. Definér mål og formål	6
C. Find på det gode projektspørgsmål	6
Inspiration til Projektspørgsmål	7
D. Få inspiration til produkter og find jeres autentiske modtager	8
Handlinger til støtte for Guatemala	8
E. PBL-projektets titel	9
3. Læg en plan	10
ProjektRakettens fokusområder til mere elevinddragelse	11
Inspiration til at eksperimentere	12
Ressourcer	13
"Breve til verden: Hjælp Guatemalas børns drømme på vej!"	14
Lektionsplan	15
Forberedelse	16
Dag 1: Opdag Guatemala	18
Dag 1: Verdensmål 4 – God skole til alle	20
Dag 1: Drømme og skole i Guatemala	21
Dag 2: Drømme og skole i Guatemala (fortsat)	22
Dag 2: Brevets historie	23
Dag 2: Det gode brev	25
Dag 2: Modtageren af jeres brev til verden	26
Dag 3 Jeres brev til verden	28
Dag 2: Hack jeres brev - få idéer	28
Dag 2: Bliv klar til at skabe jeres kreative breve i morgen	29
Dag 4: Produktion af jeres breve til verden	30
Dag 5: Produktion af jeres breve til verden (færdiggørelse)	30
Dag 5: Evaluering	31
Dag 5: Fernisering og udstilling: Vores breve til verden!	31
SEND JERES BREVE	32

Hvad er ProjektRaketten?

ProjektRaketten er et undervisningsmateriale baseret på PBL, projektbaseret læring. Det er en metode til at tilrettelægge undervisning, som tager afsæt i en autentisk problemstilling, der skaber engagement og kreativ tænkning. I grupper skal eleverne undersøge problemstillingen, få idéer, skabe et produkt og til sidst fremvise det, de har lavet.

I ProjektRaketten til mellemtrinnet kan jeres klasse arbejde i dybden med LæseRakettens historier og FN's 17 Verdensmål. I kan bruge ProjektRaketten på to måder: Enten kan I bruge idékataloget til at skabe jeres eget PBL-forløb sammen med eleverne med afsæt i vejledningen på de næste sider. Eller I kan tage det køreklare ugeforløb og springe ud i det spændende PBL-forløb: "Breve til verden: Hjælp Guatemalas børns drømme på vej!" Forløbet er danskfagligt og knytter sig særligt til Verdensmål 4: Kvalitetsuddannelse. Det køreklare PBL-forløb er beskrevet i denne vejledning fra side 14 og frem.

ProjektRakettens fire faser

Uanset om I vælger at skabe jeres helt eget projektforløb, eller anvender det køreklare forløb, er ProjektRaketten bygget op omkring fire faser, der guider eleverne gennem en proces fra viden til handling.

1. FORSTÅfasen: I denne fase introduceres eleverne til forløbet. Det vil også være en fordel at introducere Verdensmålene og sammen se på, hvordan det er at være barn i Guatemala. Eleverne undersøger Guatemalas kultur, samfundsforhold og de udfordringer, som børnene i LæseRaketten står overfor. De præsenteres for forløbets projektspørgsmål og problemstilling. Denne fase er vigtig, fordi den skaber en grundlæggende forståelse for PBL-forløbets centrale spørgsmål, problemstilling og vidensområder og giver eleverne en kontekst at arbejde ud fra.

2. IDÉfasen: Her skal eleverne brainstorme og udvikle idéer til løsninger på den problemstilling, I har præsenteret dem for, eller de selv har valgt i den forrige fase. Idéfasen er afgørende, fordi den sætter elevernes fantasi, kreativitet og handlekraft i spil.

3. LØSNINGSfasen: I denne fase skal eleverne omsætte deres idéer til konkrete produkter eller handlinger. De kan bygge prototyper, lave præsentationer, skrive artikler, planlægge events eller noget helt femte. Løsningsfasen er vigtig, fordi den giver eleverne mulighed for at konkretisere deres idéer og se dem blive til virkelighed. Løsningsfasen munder ud i en afslutningsbegivenhed i form af en event, fernisering eller præsentation, hvor eleverne præsenterer deres projekter for et publikum. Det er vigtigt, fordi det giver eleverne mulighed for at dele deres arbejde med en relevant modtager.

4. EVALUERINGSfasen: Eleverne reflekterer over deres læringsproces og evaluerer deres projekt. Evalueringsfasen er afgørende, fordi den giver eleverne (og jer som lærere) mulighed for at lære af deres erfaringer og forbedre deres evner til at arbejde projektbaseret.

Det skal understreges, at man sagtens kan vende tilbage til en tidligere fase, hvis der er behov for det. Hvis en gruppe fx har brug for mere viden, metoder eller værktøjer undervejs, vil det være en god idé at besøge forståelsesfasen igen. Eller man kan arbejde med redskaberne til at få idéer i mange sammenhænge undervejs. Eksempelvis: Hvordan kan man lave den gode fremlæggelse? Eller hvilket produkt kan vi fremstille? Her vil det være værdifuldt for eleverne at kunne genbesøge idéfasen. Modellen er derfor ikke lineær, og elementerne skal bruges dér, hvor der er behov.

Byg jeres eget ProjektRaket-forløb

De bedste PBL-forløb tager udgangspunkt i netop jeres fagligheder og netop jeres elever på netop jeres skole – i netop jeres lokalmiljø. I denne vejledning finder I derfor ingredienser og byggeklodser til at stykke et godt ProjektRaket-forløb sammen, som vil tænde lyset og læringslysten i jeres elevers øjne. Inddrag derfor jeres elever i planlægningen! Se hvordan fra side 11 og frem.

Tidsforbrug: Afsæt minimum to planlægningsmøder på ca. 1 ½ time i jeres team til at planlægge PBL-forløbet. I kan fx gå sammen i jeres årgangsteam.

Forberedelse: Inden første planlægningsmøde er det en fordel, hvis I har læst de tre historier i LæseRaketten, som er skrevet til mellemtrins-elever. Det er historierne om Yonatan, Andreina og Rudy. Det er også en fordel, hvis I har kigget på ressourcerne på hjemmesiden til eleverne: <https://heleverdeniskole.dk/guatemala-2025/> og lærervejledningen: <https://heleverdeniskole.dk/laervervejledning-og-opgaver-2025/>. I kan også læse det køreklare PBL-forløb til mellemtrinnet – og lade jer inspirere af det: <https://heleverdeniskole.dk/projektraketten-2025/>

Del 1: Brug første møde på at afdække rammerne (punkt 1, tidsforbrug ca. 30 min.) og skitsere jeres projekt (punkt 2, A-D. ca. 60 min.).

Del 2: Brug andet møde på at lægge jer fast på projektet og finde en titel (punkt 2 og særligt 2, E., ca. 30 min.) og planlægge, hvordan I vil udføre PBL-forløbet, og hvordan I vil fordele lektionerne og den øvrige forberedelse imellem jer (punkt 3, 60 min.)

Sådan gør I:

1. Rammer for PBL-forløbet: Tid, fag, lokaler og lærerressourcer

Afdæk rammerne for jeres PBL-forløb i fællesskab. Hvor mange lektioner har I til rådighed? Hvor lang tid strækker forløbet sig over? Det er en god idé at have minimum 12 lektioner afsat til et PBL-forløb, og de må gerne strække sig hen over minimum en uge. Det gode PBL-forløb varer gerne flere sammenhængende lektioner fordelt over én til fire uger. Det er også en fordel at inddrage forskellige fag i projektet. Dermed kan I få flere personaleressourcer i spil i projektet. De fleste PBL-forløb kan rumme mange fagligheder. Faget kan ses som en "brille", der får forskellige aspekter ved et tema til at træde frem. Mange fag er relevante at sætte i spil i såvel undersøgelsesfasen som produktionsfasen af et projektforsløb. I kan lade jer inspirere af disse forslag:

- 1. Dansk:** Danskfaget kan inddrages ved at fokusere på fx læsning af LæseRakettens tekster eller fremstilling af forskellige typer tekstprodukter (fx multimodal fremstilling). Find inspiration her: <https://heleverdeniskole.dk/bibliotek/medievaerkstedet/>
- 2. Matematik:** Matematikfagligt kan der arbejdes med tal og facts om skolegang, fattigdom eller ulighed i Guatemala. Her er udregning af procent, brøker og statistik oplagte kompetenceområder. I kan fx finde inspiration til fakta om Guatemala her: <https://heleverdeniskole.dk/til-eleven/guatemala/fakta-og-landkort/>
- 3. Historie:** Der kan arbejdes historiefagligt ved at kigge på historiske og samfundsfaglige begivenheder i Guatemala. Læs mere her: <https://heleverdeniskole.dk/til-eleven/guatemala/historie-og-nutid/>
- 4. Religion:** I kan inddrage religionsfaglige kompetencer ved at undersøge de mange trosretninger i Guatemala og relatere det til myter, riter eller ritualer i forskellige religioner. Læs om Guatemalas folk, religion og tro her: <https://heleverdeniskole.dk/til-eleven/guatemala/guatemalas-folk/>
- 5. Håndværk/design:** Det er oplagt at inddrage håndværk/design-faget i produktion af PBL-produkter. Der kan fx arbejdes med teknikker til fremstilling, materialeforståelse, skitsering eller prototyper. Find inspiration her: <https://heleverdeniskole.dk/til-eleven/guatemala/guatemala-med-alle-sanser/>

Det er også vigtigt at finde ud af, hvilke lokaler og lokaliteter I kunne have til rådighed i PBL-forløbet. Har I adgang til faglokaler? Hvilke og hvornår? Det har betydning for jeres planlægning.

2. Opfind jeres projekt

Det gode PBL-forløb har en fængende overskrift og et engagerende, autentisk projektspørgsmål, som fanger lige netop jeres elever og sætter skub i deres virkelyst og motivation.

A. Start med eleverne: Afdæk elevernes interesser og forudsætninger

For at sammensætte det mest engagerende og vellykkede PBL-forløb, er det en god idé at tage udgangspunkt i elevernes interesser og forudsætninger. Hvor er jeres elever fagligt lige nu? Er der noget, de er særligt optaget af? Hvad rører sig i deres verden? Lav en brainstorm i teamet, hvor I dykker ned i observationer af jeres elever og afdækker deres viden, faglige ressourcer og interesser. Det er oplagt at inddrage eleverne i denne del af processen. I kan fx lege journalister i frikvarteret og lave små interviews med eleverne, hvor I stiller dem spørgsmål og skriver deres svar ned. Eller lad eleverne finde på, hvilket fokusområde, spørgsmål og/eller produkt de ønsker at arbejde med. *Se side 11 for mere inspiration til elevinddragelse i planlægningen.*

B. Definér mål og formål

Hvad er PBL-forløbets formål? Kortlæg PBL-forløbets faglige og sociale mål. Beslut, om der skal være fokus på andre kompetencer og målsætninger end de fagfokuserede, så som udvikling af elevernes samarbejdsevner, kreativitet og innovation, styrkelse af klassens fællesskab, inklusion mv.

C. Find på det gode projektspørgsmål

Brug tid på at afsøge og udvælge et engagerende og autentisk projektspørgsmål, der tager afsæt i Verdensmålene, LæseRaketten i Guatemala og Hele Verden i Skole's øvrige materialer. Fem kendetegn ved det gode projektspørgsmål er: 1) Det er relevant, aktuelt og virkeligt. 2) Det er meningsfuldt for børnenes egne liv. 3) Rammer elevernes interesser – og jeres. 4) Involverer muligheden for at arbejde med de ønskede faglige og sociale mål. 5) Kalder på innovativ handlen og giver mulighed for at gøre en forskel. Lad jer inspirere af projektspørgsmål på næste side, som tager udgangspunkt i LæseRaketten's historier og FN's 17 Verdensmål.

Inspiration til Projektspørgsmål

Hvordan kan vi få flere til at kæmpe for børns ret til uddannelse ved at dele viden om Guatemala med andre skoler og fællesskaber? (Verdensmål 4)

Hvordan kan vi som danske elever gøre en indsats for at forbedre adgangen til uddannelse i Guatemala, hvor mange offentlige skoler kun går til 6. klasse ligesom Rudys? (Verdensmål 4)

Hvordan kan vi være med til at støtte ligestilling i lande som Guatemala, så piger og kvinder får lige muligheder for uddannelse og skole? (Verdensmål 5)

Hvordan støtter vi skoler i Guatemala, så de kan få bøger og undervisningsmaterialer på en masse forskellige sprog, så børn som Yonatan kan få undervisning på deres eget sprog? (Verdensmål 4)

Hvad kan vi gøre for, at børn i Guatemala kan blive i skolen, når de ligesom Andreinas klassekammerater må stoppe for at arbejde og tjene penge – på grund af ulighed og fattigdom? (Verdensmål 4)

Hvordan kan vi sørge for, at flere folk i Danmark passer på miljøet og naturen, ligesom Andreina, der er med til at passe en træbørnehave og plante træer i Guatemala? (Verdensmål 15)

Hvordan kan vi være med til at sikre, at alle børn i Guatemala har adgang til sund mad og ernæring, når mange familier kæmper med fattigdom og fødevarer mangel? (Verdensmål 1 og 2)

Hvordan kan vi lære af Guatemalas forskellige folks særlige forhold til naturen, og hvordan kan vi bruge denne viden til at gøre mere for klima, natur og miljø? (Verdensmål 15)

Hvordan kan vi øge folks viden om den ulighed, der findes i Guatemala, hvor nogle få ejer meget, mens flertallet lever i fattigdom? (Verdensmål 10)

Hvordan kan vi fremme bæredygtigt landbrug i Guatemala, så familier som Yonatan kan dyrke mad på en måde, der beskytter miljøet og sikrer deres levebrød? (Verdensmål 15)

Hvordan kan vi skabe en følelse af globalt medborgerskab og ansvar for hinanden, uanset hvor i verden vi bor? (Verdensmål 16)

Hvordan kan børn i Danmark bidrage til at stoppe diskrimination mod oprindelige folk i Guatemala, så børn som Rudy kan være stolte af og lære om deres egen kultur? (Verdensmål 10)

Hvad kan vi gøre for at passe på miljøet og naturen i Guatemala, hvor store virksomheder ejer plantager, der forurener og ødelægger naturen? Hvordan påvirker vores forbrug i Danmark dyrkningen af afgrøder i Guatemala? (Verdensmål 15)

D. Få inspiration til produkter og find jeres autentiske modtager

Hvordan får projektet værdi, der rækker ud af klasseværelset – lokalt eller globalt? Hvem er en god modtager af klassens budskaber eller undersøgelser?

Handlinger til støtte for Guatemala

Oplysning og bevidsthedsskabelse:

1. **Lav en informationskampagne om jeres valgte udfordringer i Guatemala:** Design plakater, brochurer eller flyers, der informerer om de udfordringer, børn i Guatemala står overfor.
2. **Skriv et blogindlæg eller en artikel til skolens avis:** Del historierne om Yonatan, Andreina og Rudy og forklar, hvorfor et godt liv og en god fremtid er vigtigt for alle børn.
3. **Lav en præsentation til andre klasser:** Fortæl om jeres projekt og om, hvad I har lært om børnenes liv i Guatemala.
4. **Organisér en temadag om Guatemala:** Invitér gæstetalere, vis film, afhold workshops, og skab en dag med fokus på Guatemalas kultur, udfordringer og muligheder. Temadagen kan holdes for elevernes forældre, skolen eller andre relevante modtagere.
5. **Del jeres projekt på sociale medier:** Brug hashtags som #FNsVerdensmål og #Guatemala til at sprede budskabet.
6. **Lav en foto- eller videoudstilling:** Vis billeder eller videoer fra Guatemala, der illustrerer vigtigheden af at støtte jeres valgte udfordring. Eleverne kan selv tage billeder eller videoer under projektarbejdet, eller I kan bruge materiale fra Hele Verden i Skole.
7. **Skriv et brev til en politiker:** Fortæl om jeres projekt og inspirér politikere til at prioritere støtte til udviklingsamarbejdet.

Kreative projekter:

8. **Design t-shirts med budskaber om Guatemala:** I kan designe og trykke t-shirts for at skabe opmærksomhed omkring jeres valgte udfordringer i Guatemala.

9. **Lav en kokebog med opskrifter fra Guatemala:** Vis eller sælg kokebogen for at skabe opmærksomhed omkring børnenes liv i Guatemala.
10. **Lav kunstværker inspireret af Guatemalas kultur:** Udstil værkerne og inviter forældre, andre klasser eller lokale aktører til fernisering.
11. **Skriv en sang eller et digt om Guatemala:** Optræd med sangen eller digtet til en skolekoncert eller et andet arrangement.
12. **Lav et teaterstykke om børnenes liv i Guatemala:** Optræd med stykket for andre klasser, for lokale foreninger i jeres område eller for forældre.

Peer-to-peer-aktiviteter:

19. **Lav et videoprojekt om Guatemala:** Del videoen med andre skoleelever i Danmark og internationalt, fx gennem Global Action Week for Education.
20. **Skriv et postkort til Andreina:** Fortæl om jeres liv og tanker, nu hvor I har lært om hendes.

Langsigtede indsatser:

23. **Start en skoleklub med fokus på Verdensmålene:** Lær om forskellige lande og kulturer og engagér jer i projekter, der støtter udviklingssamarbejdet.
24. **Vær ambassadører for Verdensmålene:** Fortsæt med at sprede opmærksomhed om vigtigheden af at arbejde for Verdensmålene og inspirér andre til at handle.
25. **Inkorporér global dannelse og Verdensmålene i jeres skolefag:** Undersøg mulighederne for at integrere temaer om udviklingssamarbejdet i fag som dansk, engelsk, samfundsfag og geografi.

E. PBL-projektets titel

Når I har indkredset fokusområde, projektspørgsmål og mulige produktprodukter og modtagere, er det vigtigt at finde en god titel til projektet. Sæt tid af til at finde på en titel til projektet, som er fortællende, fængende og også gerne sjov. Formålet er at vække elevernes nysgerrighed – og få dem til at glæde sig til forløbet. En god titel er som salt til et æg: Det er det samme æg – men alligevel ikke helt det samme æg.

3. Læg en plan

Aftal, hvordan I vil afvikle PBL-forløbet. For hver af de fire faser (Forstå, Idé, Løsning, Evaluering) kan I med fordel lave en plan for, hvor mange lektioner der skal bruges, hvilke(t) fag og faglige mål der skal være fokus på, hvilke materialer, ressourcer og lokaler der skal være til rådighed.

Tips til planlægning af FORSTÅ-fasen:

Varighed ca. 4-6 lektioner.

- Lav en sjov og motiverende intro-lektion. Find inspiration på side 14 i ProjektRaketten-forløbet til Mellemtrin.
- Lad gerne en af de første lektioner i Forståfasen starte med at eleverne sætter deres eksisterende viden i spil.
- Afsæt tid til, at eleverne (selv?) etablerer nogle gode grupper, hvis gruppearbejde er en del af planen.
- Understøt, at eleverne selv laver research, finder viden eller arbejder selvstændigt med at mestre en faglig metode eller et værktøj.

Tips til planlægning af IDÉfasen:

Varighed: 1-2 lektioner. Kan gentages.

- Idéfasen er ofte hurtigt overstået, da mange kan have svært ved at brainstorme i længere tid og gerne vil i gang med at udforme deres produkter og løsninger. Brug gerne øvelser eller spørgeteknikker til at holde eleverne åbne og i gang. De bedste idéer opstår, når man bruger tid på at udvikle, udbygge, kombinere og eksperimentere sig frem. Bliv inspireret til kreative øvelser her: <http://xn--idetning-k3a.dk/>

Tips til planlægning af LØSNINGSfasen:

Tidsforbrug: min. 6-10 lektioner. Gerne mere.

- Lad Løsningsfasen fylde flest lektioner. Når eleverne først har engageret sig i en idé, vil de fleste gerne brug lang tid på at udføre og finjustere deres løsninger.
- Indbyg gerne prototyper og feedback i Løsningsfasen, hvis I har tid og mulighed for det.
- Indbyg gerne Forståfase-lektioner i Løsningsfasen, altså lektioner, hvor eleverne går "tilbage" og undersøger projektspørgsmålets tematikker nærmere eller får viden om en metode eller et værktøj, de kan bruge til deres løsningsforslag.
- Planlæg en afsluttende begivenhed, hvor eleverne viser eller præsenterer deres løsninger. Eksempelvis en fernisering, udstilling, festival, skolekoncert,

udgivelsesfest, filmaften, spilaften, foredrag, virksomhedsbesøg, temahyttetur, udflugt eller hvad der nu passer til jeres projektspørgsmål og projektprodukter. Husk at give eleverne tid og redskaber til at forberede præsentationen af deres projektprodukter.

Tips til planlægning af EVALUERINGSfasen:

Tidsforbrug: ca. 2-4 lektioner.

- Invitér eleverne til at evaluere deres individuelle indsats, gruppens samarbejde og klassens eller årgangens forløb.
- I kan med fordel lægge en mere omfattende evaluering lige inden eller lige efter en eventuel fernisering eller produktpræsentation.
- Indbyg også meget gerne korte evalueringer af gruppens samarbejde, af forskellige aktiviteter eller af hver fase, inden I starter på en ny.

ProjektRaketten's fokusområder til mere elevinddragelse

Det er vigtigt at tænke elevinddragelse og -medbestemmelse ind i planlægningen af et PBL-forløb, da det øger elevernes motivation, skoleglæde og lyst til at lære. Find mere inspiration til elevinddragelse i Danske Skoleelevers ressourcer her:

<https://skoleelever.dk/til-elevraad/mere-elevinddragelse/>

- **Valg af fokus for projektet:** Giv eleverne medbestemmelse ved at lade dem vælge, hvilke aspekter af Verdensmålene og børns liv i Guatemala, de vil fokusere på. Brug fx billeder fra kilderne som inspiration til en brainstorm om temaer som fattigdom, uddannelse, sundhed, rent vand, klima, miljø etc.
- **Formulering af projektspørgsmål:** Hjælp eleverne med at formulere et stærkt og engagerende projektspørgsmål. Lad dem eksperimentere med forskellige kombinationer af elementer for at skabe et spørgsmål, der er relevant for deres valgte fokus.
- **Planlægning af aktiviteter og tidslinje:** Inddrag eleverne i at planlægge projektets aktiviteter, herunder research, dataindsamling, produktudvikling og præsentation.
- **Valg af produkt:** Lad eleverne være med til at bestemme, hvilket produkt de vil skabe i projektet. Skal det være en kampagne, en model, et rollespil, en film, en podcast, en kunstudstilling eller noget helt andet? Giv dem mulighed for at vælge et produkt, der matcher deres interesser og kompetencer.

- **Fleksible arbejdsformer:** Giv eleverne mulighed for at vælge, hvordan de vil arbejde med projektet, fx individuelt, i par eller i grupper. I kan også arbejde med gruppekontrakter og samarbejdsaftaler.
- **Brug af "Talegrebskort":** Anvend "Talegrebskort" for at sikre, at alle elever får mulighed for at deltage aktivt i gruppearbejde og diskussioner. Dette kan hjælpe med at skabe en mere ligeværdig og inkluderende læringskultur. Find eksempler på Talegrebskort i Danske Skoleelevers materialer, som kan downloades her: <https://skoleelever.dk/til-elevraad/mere-elevinddragelse/>
- **Løbende feedback og evaluering:** Giv eleverne løbende feedback på deres arbejde og inddrag dem i evalueringen af projektets proces og resultater. Brug fx "Burgermodellen" til at strukturere feedback på en konstruktiv måde.
- **Refleksion over læringsprocessen:** Det er en god idé at opfordre eleverne til at reflektere over deres læring, både individuelt og i grupper. Hvilke nye færdigheder har de tilegnet sig? Hvad har de lært om sig selv som elever og om at samarbejde med andre? Hvordan kan de bruge deres nye viden og erfaringer i fremtiden?

Inspiration til at eksperimentere

Brug PBL-forløbet til at eksperimentere med at organisere jer anderledes, række ud til lokalområdet og bruge skolen på nye måder.

Eksperimentér med måden, I organiserer jer på ved at

... undervise sammen, observere hinandens undervisning eller deles om lektionerne på en anden måde, end I plejer (fx med inspiration fra co-teaching eller PLF, Professionelle Læringsfællesskaber).

... skiftes til at have mange elever i kort tid eller få elever i lang tid.

... bruge kortere tid på fælles instruktioner, hvor eleverne skal lytte – og mere tid på at eleverne selv arbejder, undersøger og løser opgaver.

... lade eleverne fordybe sig i længere tid, end de plejer, i et enkelt fag, materiale, tema eller spørgsmål.

... lade eleverne indgå i arbejdsgrupper på tværs af klasser eller årgange.

... gå på opdagelse i rum, materialer eller faglokaler, I sjældent bruger.

Ræk ud til lokalområdet ved at...

... lave en brainstorm på lokaliteter, ressourcer, aktører og steder i nærheden af skolen, som kan spille en meningsfuld rolle i jeres PBL-forløb. Skriv alle steder ned, I kan komme i tanke om. Ud fra hvert sted skriver I nu stikord til, hvilke idéer I har til, hvordan netop dét sted eller dén aktør kunne være relevant at inddrage i jeres PBL-forløb. Kunne det være et sted eleverne gik på opdagelse? Eller lavede en matematikopgave? Lærte om, hvordan den virksomhed laver projekter? Holdt foredrag? Eller hørte et foredrag? Lærte om et værktøj? Lavede en udstilling?

Brug skolens rum: Inddrag de fysiske rammer i jeres projektuge ved at...

... bruge vægge eller møbler til at lave udstillinger, materialeborde, arbejdsborde eller gruppeborde i klasseværelset eller på tværs af årgangen.

... skabe forskellige zoner i de rum, I har til rådighed. Indret fx steder til fordybelse og research, til individuelt arbejde eller gruppearbejde, til fælles beskeder og/eller til faglige (elev)præsentationer.

... indrette klassens eller årgangenes rum i fællesskab. Lad fx eleverne indrette deres gruppe-arbejdsplads sammen som en del af arbejdet med deres gruppekontrakt i starten af forløbet. Eller opfind sammen en ny måde at indrette rummene på, som I synes inviterer særligt til kreativitet og samarbejde.

Ressourcer

- Find inspiration til lektionsplaner og øvelser i lærervejledningen: <https://heleverdeniskole.dk/til-laereren/danmark/laerervejledning-og-opgaver-2025/>
- Elevressourcer om LæseRaketten i Guatemala: <https://heleverdeniskole.dk/til-eleven/guatemala-2025/>
- Elevressourcer om FN's 17 Verdensmål: <https://heleverdeniskole.dk/verdensmaalene/>

Rigtig god fornøjelse med jeres PBL-forløb!

”Breve til verden: Hjælp Guatemalas børns drømme på vej!”

Et køreklart PBL-forløb med fokus på Verdensmål 4 og LæseRaketten i Guatemala

Formål: At eleverne får en dybere forståelse for Verdensmål 4 (Kvalitetsuddannelse for alle) med udgangspunkt i historierne om Yonatan, Andreina og Rudy fra ”LæseRaketten i Guatemala.” At eleverne træner innovation, samarbejde og kritisk tænkning. At eleverne arbejder med danskfaglige kompetencer relateret til fremstilling i en engagerende og autentisk kontekst.

Varighed: 5 dage

Målgruppe: Mellemtrinnet, 4. – 6. klasse

Projektspørgsmål: Hvordan kan vi som elever i Danmark bidrage til, at børn i Guatemala får bedre muligheder for at realisere deres drømme om en god fremtid gennem bedre adgang til god skole?

Produkt: Et brev til en betydningsfuld person, som kan være med til at sætte fokus på god skole og fremme adgangen til god skolegang i Guatemala – og dermed hjælpe børn som Andreina, Rudy og Yonatan med at realisere deres drømme om en god fremtid. Eleverne forbereder også en udstilling af deres breve og et kort oplæg i den sammenhæng.

Fag:

Dansk: Fokus i forløbet er primært på kompetencemålet Fremstilling, hvor eleverne arbejder med vidensområderne: planlægning, forberedelse, fremstilling, respons, korrektur og præsentation.

Forløbsbeskrivelse: Projektforløbet starter med en sanselig og engagerende introduktion til Guatemala og temaerne fremtidsdrømme, god skole og brevskrivning. Derefter undersøger eleverne deres egne drømme for fremtiden og hvilken rolle, adgang til god skole spiller i at realisere éns fremtidsdrømme. Derpå laver eleverne research om børnene Yonatan, Andreina og Rudy fra LæseRaketten og opstiller forskelle og ligheder mellem livet i Danmark og Guatemala. Den viden sætter eleverne i spil i et åbent brev til en betydningsfuld person, som de skriver på baggrund af lektioner om brevets historie, kriterier for det gode brev og undersøgelser af, hvad det vil sige at have indflydelse. De laver derefter kladder til deres breve og får feedback, og så går de på opdagelse i forskellige materialer og formater, der kan inspirere til at få deres budskaber ud. De udforsker fx idéer til kreative og innovative formater på deres brev med SkoleGPT og beslutter sig for, hvordan de vil udforme brevene. Undervejs arbejder de med det gode samarbejde, at pitche deres idéer, få og give feedback og evalueringer. Til sidst udstiller eleverne deres breve og fremlægger dem for hinanden.

Lektionsplan

Lektion	Dag 1	Dag 2	Dag 3	Dag 4	Dag 5
1 – 2	Opdag Guatemala	Drømme og skole i Guatemala (fortsat)	Jeres brev til verden Eleverne laver en kladde til indholdet i deres brev	Produktion af innovative breve Eleverne samarbejder om at realisere deres idéer	Produktion af innovative breve (færdiggørelse) Eleverne samarbejder om at realisere deres idéer
Pause					
3 – 4	Verdensmål 4: God skole til alle Hvorfor er en god uddannelse vigtig for, at man kan realisere sine drømme?	Brevets historie og "det gode brev" Eleverne arbejder med brevets historie og læser uddannelses-aktivisten Malala's brev til de kidnappede skolepiger i Chibok	Hack jeres brev - få idéer Eleverne udvikler idéer til at skabe et innovativt brev ved hjælp af kreative materialer og SkoleGPT	Produktion af innovative breve Eleverne samarbejder om at realisere deres idéer	Evaluering
Pause					
5 - 6	Drømme og skole i Guatemala Eleverne researcher på Guatemala med fokus på Yonatan, Andreina og Rudy	Modtageren af jeres brev til verden Eleverne udforsker hvilken betydningsfuld person de vil sende deres brev til	Bliv klar til at skabe jeres innovative breve i morgen Eleverne laver midtvejs-evaluering og koordineringsplan til	Produktion af innovative breve Eleverne samarbejder om at realisere deres idéer	Fernisering og fremlæggelser

SEND JERES BREVE til Hele Verden i Skole – så sørger vi for, at jeres budskaber når frem til danske politikere. Vi viser alle de breve, vi har modtaget, frem på Aktionsdagen, som er en dag, hvor vi sætter spot på alles ret til god uddannelse. Brevene udstilles på Christiansborg Slotsplads, hvor Aktionsdagen finder sted. I kan også komme med til aktionsdagen og selv vise jeres breve frem. Læs mere om Aktionsdagen og hvordan I

melder jer til her: <https://heleverdeniskole.dk/det-kan-du-goere/danmark/vaer-med-i-aktionsugen-2025/>

Send jeres breve til:

Oxfam Danmark

Vesterbrogade 2B, 2. sal

1620 København K

Att: Hele Verden i Skole

Forberedelse

Læs: I kan med fordel forberede projektugen ved at læse de tre historier i LæseRaketten, som er skrevet til mellemtrinnet. Det er historierne om Andreina, Rudy og Yonatan. Læs også gerne opslaget i LæseRaketten om Kvalitetsuddannelse: "Derfor er uddannelse nøglen" (s. 34) og "God skole er:" (s. 35). I kan vælge at læse dem i klassen i ugen op til PBL-forløbet – eller blot selv sætte jer ind i historierne inden første lektion.

Orientér jer i elevressourcerne til LæseRaketten her: <https://heleverdeniskole.dk/til-eleven/guatemala-2025/>

Prøv SkoleGPT: <https://skolegpt.dk/>

SkoleGPT er en open source, gratis og sikker generativ AI, der frit kan bruges af elever og lærere i Danmark. Som lærer kan du trygt inddrage ressourcen som AI værktøj i din undervisning. SkoleGPT er udviklet af Future Classroom Lab og CFU ved Københavns Professionshøjskole. Privacy Policy kan findes her: <https://skolegpt.dk/privacy-policy/>

Print bilag med elevark. <https://heleverdeniskole.dk/til-laereren/projektraketten-2025/>

Indkøb og materialer: Beslut hvilke idéer, I vil bruge til at iscenesætte rummet, når eleverne møder ind og køb det, I skal bruge. I får også brug for redskaber og materialer til at skrive, folde, dekorere og skabe de innovative breve, som eleverne finder på. Skal eleverne fx kunne: Lave deres eget brevpapir? Forsegle deres budskab med lak og segl? Folde deres egen kuvert? Lave et digitalt brev fx i form af en video, som starter, når man scanner en QR-kode? Lave et brev, der kan plantes som en frøbombe? Se Samvirkes opskrift her: <https://samvirke.dk/artikler/groent-raad-kast-froebomber-og-skab-mere-vild-natur/>. Brodere deres brev ved at bruge traditionelle mønstre fra maya-folket i Guatemala? Se opskrifter her: <https://heleverdeniskole.dk/til-eleven/guatemala/vaevning-moenstre-og-broderi/>. Brug forskellige former, farver og skabeloner, der er inspireret af folk, traditioner,

vægmalier eller mønstre fra Guatemala? Se mere her: <https://heleverdeniskole.dk/til-eleven/guatemala/tegning-og-murmalerier/>

Overvej modtagere: Hvem skal kunne modtage elevernes breve? Hvordan skal elevernes breve udstilles – og hvem skal se dem? Andre elever? Naboskolen? Lærerne? Forældre? Kan brevene udstilles på skolebiblioteket? Eller i det lokale kulturhus? Eller en virksomhed i nærheden? Jo flere "autentiske" modtagere – dvs. folk, som kunne have en relevant interesse i at se deres breves budskaber – desto mere motiverende bliver deres arbejde i løbet af ugen. Lav aftaler om fernisering og udstilling klar inden projektugen.

Iscenesættelse af rummet: For at skabe en engagerende start på forløbet, kan I lade jer inspirere af nedenstående forslag til en udstilling, som kickstarter den første lektion i PBL-forløbet. Lad jeres udstilling vise noget om Guatemala, LæseRakettens historier om Yonatan, Andreina og Rudy og temaerne fra Verdensmål 4: Alles ret til god skole, fremtidsdrømme, brevskrivning og indflydelsesrige personer.

Idéer til iscenesættelse af rummet til den første lektion:

Skriv PBL-forløbets titel: "Breve til verden: Hjælp Guatemalas børns drømme på vej!", eller print det på stort papir og hæng det op i klassen. Dekorér titlen med billeder eller tegninger, der illustrerer breve, at skrive, at gå i skole, fremtidsdrømme og indflydelsesrige personer såsom statsminister Mette Frederiksen eller popstjernen Mads Langer (Se bilag 8 for flere eksempler på indflydelsesrige personer, som eleverne kan blive inspireret af i løbet af ugen).

Lav et bord i rummet, hvor I udstiller materialer til at skrive breve, såsom brevpapir, fyldepenne, segl og lak, kuverter og frimærker.

Plakater og kort: Hæng plakater op, der viser Guatemala's natur, kultur og mennesker. Brug også et verdenskort eller en globus til at vise eleverne, hvor Guatemala ligger, så de får en geografisk forståelse af landet. I kan finde billeder af Guatemala på hjemmesiden, og I kan finde facts om Guatemala på side 6 og 7 i LæseRaketten og online her:

<https://heleverdeniskole.dk/til-eleven/guatemala/historie-og-nutid/>

Afspil musik fra Guatemala, når eleverne ankommer. Musikken skaber en positiv og afslappet atmosfære, som kan sætte tonen for dagen. I kan også overveje at hilse eleverne velkomne på spansk eller et maya-sprog for at fremme interessen for sproget og kulturen.

Afspil filmklip fra Guatemala, der viser det lokale liv, naturen og kulturen (fx uden lyd). Ved at vise disse klip skaber I en visuel kontekst, som eleverne kan relatere til, og som stimulerer deres nysgerrighed for emnet. Find videoerne her:

<https://vimeo.com/user/13322627/folder/22916726?isPrivate=false>

Opsæt et "marked" med typiske frugter, grøntsager og krydderier fra Guatemala, såsom majs, forskellige slags bønner, chilifrugter, avokado, lime og kaffe. Lad eleverne dufte og røre ved ingredienserne.

Tilbyd eleverne en simpel guatemalansk ret eller snack, såsom kogte majscolber med lime og salt eller saltede tortilla-chips. Majs er en af de mest udbredte madvarer i Guatemala, og der dyrkes mange forskellige typer majs i flotte gule, røde og lilla farver. I kan også servere en lille kop fortyndet kaffe med sukker for eleverne. Næsten alle i Guatemala drikker en tynd og sød version af kaffe – også børn.

Hvis I har tid, kan I eventuelt finde nogle genstande fra Guatemala til jeres udstilling, såsom tekstiler, keramik eller musikinstrumenter. Dette vil give eleverne mulighed for at lære om kulturen gennem konkrete genstande.

Dag 1: Opdag Guatemala

Tidsforbrug: 2 lektioner

Beskrivelse: I de første to lektioner introduceres eleverne til det fælles projekt. I den første del vil eleverne undersøge udstillingen, udfylde VØL-arket (se bilag 1) og diskutere, hvad de skal lære for at kunne skrive et brev til en betydningsfuld person, der kan medvirke til, at børn i Guatemala får bedre muligheder for at realisere deres drømme om et godt liv. I den anden del danner eleverne arbejdsgrupper og leger en leg, som børnene i LæseRaketten ofte leger. Til sidst taler de om det gode samarbejde og opretter en gruppekontrakt (se bilag 2 og 3).

Et VØL-skema er et værktøj til struktureret læring og refleksion:

V - Ved: Notér eksisterende viden om emnet. Ø - Ønsker at vide: Skriv læringsmål og spørgsmål. L - Lært: Dokumentér ny viden efter læring.

Formål:

1. Aktivere forforståelse
2. Sætte læringsmål
3. Dokumentere ny viden
4. Reflektere over læringsprocessen
5. Strukturere information

6. Støtte metakognition

7. Vurdere fremskridt

Et VØL-skema er således et alsidigt redskab, der kan anvendes i mange forskellige læringssammenhænge for at forbedre forståelse, engagement og refleksion.

Del 1. Undersøg udstillingen – hvad fortæller den, og hvad vil I undersøge videre?

- Tag imod eleverne i døren – byd den enkelte elev velkommen, evt. på spansk, og bed dem om at gå rundt og undersøge det, I har udstillet. Giv eleverne 5-10 min. til at undersøge udstillingen.
- Introducér VØL-arket og bed eleverne om at udfylde det på baggrund af deres undersøgelse af udstillingen. Lad eleverne dele deres overvejelser i grupper eller makkerpar. Saml op og undersøg, hvad eleverne bider mærke i og hvilke spørgsmål, de allerede nu, får lyst til at stille. Lad evt. eleverne skrive deres spørgsmål op et sted i rummet.
- Beskriv forløbet for eleverne og slutmålet: At de skal skrive et brev til en betydningsfuld person, som kan bidrage til, at børn i Guatemala har adgang til god skole – og dermed hjælpe deres fremtidsdrømme på vej. Spørg eleverne, hvad de mener, er vigtigt at lære, for at kunne nå i mål med dette. Lad eleverne drøfte dette i grupper eller makkerpar, og saml op på idéer og forslag. Overvej om deres idéer giver anledning til at justere aktiviteter i forløbet.

Del 2. Gruppe, leg og gruppekontrakt (45 min.)

- Inddel eleverne i arbejdsgrupper på ca. fire, så de også kan arbejde i makkerpar undervejs – 2 og 2. Tag stilling til, om de skal være i kendte grupper, om de skal være sammen med nye kammerater eller selv vælge deres grupper.
- Lad grupperne lege en leg fra Guatemala: <https://heleverdeniskole.dk/til-eleven/guatemala/lege-spil-og-chamusca/>
- Sæt grupperne til at lave en gruppekontrakt for deres samarbejde i den kommende uge. Gennemgå eller lav kriterier for det gode samarbejde (bilag 2). På baggrund af kriterierne, bed da den enkelte elev vurdere: Hvad er en vigtig ting for dig, når du/I samarbejder? Hvilke punkter er du særligt god til? Og hvilke punkter har du brug for hjælp til at blive bedre til? Lad eleverne dele deres overvejelser med hinanden. Bagefter underskriver de gruppekontrakten (bilag 3).

Dag 1: Verdensmål 4 – God skole til alle

Tidsforbrug: 2 lektioner

Beskrivelse: I disse lektioner får eleverne idéer til, hvad livsdrømme kan være. Derefter introduceres de til Verdensmålene, særligt Verdensmål 4. Med afsæt i Verdensmål 4 drøftes det, hvordan skole er med til at hjælpe drømme på vej, samt hvad der kendetegner "god" skole. I skal bruge skriveredskaber, tusser, billeder og eventuelt LEGO til at lave den kreative øvelse i "del 1". I kan også med fordel få fat i nogle gamle skoletasker – én til hver gruppe, som kan rumme gruppernes gode idéer.

Del 1. Drømme (45 min.)

- Bed eleverne om at tænke over, hvilke drømme de har for deres eget liv. Stil skriveredskaber, tusser og billeder, fx fra magasiner og LEGO, til rådighed. Giv dem 25 min. til at bygge eller skrive deres fremtidsdrømme.
- Bed nu eleverne om på skift at vælge en livsdrøm – som de har bygget, vist eller noteret – og finde på argumenter for, hvordan en god uddannelse kan være en hjælp, når man vil realisere sine fremtidsdrømme.

Del 2. God skole til alle (45 min.)

- Introducér eleverne til Verdensmålene ved at vise denne video: <https://vimeo.com/138185078>. Fortæl bagefter eleverne om Verdensmål 4 – kvalitetsuddannelse for alle. Du kan lade dig inspirere af denne tekst, som kan læses op:

Verdensmål 4 "Kvalitetsuddannelse til alle" handler om, hvordan vi sikrer god skole og uddannelse til alle i hele verden. Der er stadig et stykke vej til, at alle får mulighed for kvalitetsuddannelse. På verdensplan er der mere end 128 mio. børn og unge i alderen fra 1. til 9. klasse, der ikke går i skole. Der er heller ikke lighed i uddannelse. På verdensplan modtager flere drenge end piger uddannelse. Men hvad er egentlig kvalitetsuddannelse og god skole? Det er blandt andet, at undervisningen foregår på et sprog, som eleverne forstår. At lærerne har en god uddannelse og er med til at skabe trivsel og et trygt rum for alle eleverne. I en god skole lærer børn at læse, skrive og regne. Og de lærer også at samarbejde, være kreative og løse problemer. Det er også vigtigt, at man lærer om rettigheder og demokrati, så man får viden om, hvordan man bliver en aktiv borger og deltager i udviklingen i sit land. Det er vigtigt, at det er gratis at gå i skole, så alle har mulighed for at få undervisning. Når det er gratis at gå i skole, betyder det ofte, at samfundet betaler for, at man kan få en uddannelse. Derfor er skole og uddannelse en del af et lands politiske beslutninger. Se mere her:

<https://heleverdeniskole.dk/verdensmaalene/maal-4-kvalitetsuddannelse/>

- Med afsæt i begrebet "kvalitet" skal eleverne nu finde ud af, hvad der gør en skole god. Bed eleverne om at skrive, bygge eller tegne, hvad der skal til for, at en skole er god. Giv dem 15 min. Bagefter skal de dele deres forslag med hinanden. De kan kigge på side 34 og 35 i LæseRaketten for at blive inspireret til, hvad god skole kan være.
- Del en skoletaske ud til hver gruppe og bed dem om at lave "den gode skoletaske" sammen, hvor de placerer de forslag, de er enige i, så de får pakket en skoletaske med alt det, der gør en skole god. Giv dem 10 min.
- Til sidst deler grupperne deres skoletasker med hinanden ved hjælp af metoden Tre til Te, som beskrevet herunder. Metoden tager ca. 20 min. Hæng gruppernes skoletasker op i klassen, og lad dem tilføje nye elementer til tasken, efterhånden som de udvider deres viden i projektet.

Metoden "Tre til te" fremmer videndeling blandt eleverne, ved at de besøger andre grupper og deler deres arbejde.

Sådan gør I: Gruppen vælger sammen et gruppemedlem til at være "vært". De tre andre gruppemedlemmer rejser sig og besøger de andre gruppestationer, hvor værterne præsenterer deres gruppes arbejde. Efter besøget vender gæsterne tilbage til deres gruppe for at dele deres indtryk. Organiseringen sikrer aktiv deltagelse og bevægelse blandt eleverne.

Dag 1: Drømme og skole i Guatemala

Tidsforbrug: 2 lektioner

Beskrivelse: I disse lektioner introduceres eleverne til Andreina, Rudy og Yonatan. Hvis I allerede har læst deres fortællinger i LæseRaketten som forberedelse til projektugen, kan I bruge <https://heleverdeniskole.dk/til-eleven/guatemala/guatemalas-boern/> til at finde mere viden om deres hverdagsliv, skolegang og fremtidsdrømme.

Del 1: Introduktion til børnene fra LæseRaketten (15 min.)

- Introducér eleverne for Andreina, Rudy og Yonatan. I kan fx se de tre små film om børnene her: <https://vimeo.com/user/13322627/folder/22916726?isPrivate=false>

Del 2: Eleverne researcher og forbereder præsentationer (60-75 min.)

- Fortæl, at deres opgave er at sætte sig ind i ét af de tre børn, og at de efterfølgende skal præsentere det, de har fundet ud af, for resten af deres gruppe. Fordi der er fire elever i grupperne, vil to elever arbejde med det samme barn. Når de undersøger de tre børns historier, skal de forholde sig til, hvordan deres hverdag er, hvad de drømmer om og hvilke muligheder og begrænsninger, de møder i forhold til skole. Fortæl eleverne, at de godt kan forberede deres præsentation sammen med andre elever, men når de præsenterer for deres gruppe, skal de gøre det alene.
- Giv eleverne resten af lektionerne til at forberede en præsentation på syv min. til gruppen. Fortæl eleverne, at de kommer til at starte næste dag med at præsentere for deres gruppe.
- Saml eleverne inden dagen er forbi, og saml op med VØL. Fortæl, hvad der skal ske i morgen og afslut dagen – evt. med en sang på achi fra Yonatans klasse: <https://vimeo.com/1040374101>

Dag 2: Drømme og skole i Guatemala (fortsat)

Tidsforbrug: Lektion 1 og 2

Beskrivelse: Først præsenterer eleverne på skift deres research for deres gruppe. Efter præsentationerne opsummeres vigtige pointer og spørgsmål. Deres viden danner derefter grundlag for sammenligninger mellem forskellige børns hverdagsliv, drømme og muligheder. Eleverne bruger denne viden til at arbejde parvis med at udfylde et Venn-diagram (bilag 4). De vælger selv, hvad de vil sammenligne og deler deres resultater med andre makkerpar.

Del 1: Præsentationer i grupperne (45 min.)

- Bed eleverne om at præsentere deres undersøgelse af de enkelte børn for de andre i deres gruppe. Mind dem om, at præsentationerne skal holde sig på syv min. (30 min. i alt)
- Saml op på vigtige pointer og spørgsmål i forhold til elevernes præsentationer på tværs af klassen.

Del 2: Sammenligninger med brug af et Venn-diagram (45 min.)

- Sæt eleverne i gang med at lave sammenligninger på baggrund af al den viden, de nu har fået. Forklar kort, at et Venn-diagram bruges til at lave sammenligninger, og at man skriver dét, der er forskelligt yderst i cirklerne og dét, der er ens inde i det midterste felt, hvor cirklerne overlapper. Udfyld eventuelt et eksempel.

- Lad eleverne arbejde sammen i makkerpar og giv dem elevarket med Venn-diagrammet (bilag 4) til at lave deres sammenligning. Lad dem selv vælge, hvem de vil sammenligne – fx Andreinas historie med deres egen, Rudys historie med Andreinas, børnene i Guatemala med børn i Danmark. Lad dem dele deres sammenligning med det andet makkerpar i deres gruppe eller med makkerpar fra andre grupper.
- Saml kort op i plenum på vigtige pointer og spørgsmål i forhold til elevernes sammenligningsproces. Mind eleverne om, at de skal bruge deres viden til at skrive et brev til en betydningsfuld person, så de kan være med til at bane vejen for, at alle børn får mulighed for at realisere deres drømme.

Dag 2: Brevets historie

Tidsforbrug: 1 lektion

Beskrivelse: Grupperne får hver et udklippet sæt med "brevets historie", som de skal samarbejde om at placere i den rigtige rækkefølge (print og klip bilag 5). Derefter læses "Brev til klassen: Et brev om brevet" op.

Del 1: Eleverne deler deres eksisterende viden om breve og brevskrivning (15 min.)

- Lad eleverne tale i grupperne om, hvornår de sidst har modtaget et brev, og hvad et brev egentlig er? Saml op i klassen og hør eleverne, om de har nogle bud på, hvornår man begyndte at skrive breve.

Del 2: Brevets historie (20 min.)

- Uddel brevets historie til eleverne klippet ud i sætninger (bilag 5). Ét sæt pr. gruppe.
- Grupperne skal nu diskutere sig frem til en rækkefølge: Bed eleverne fordele lapperne mellem sig i gruppen. Start med at eleverne på skift læser deres lapper op for hinanden, før de begynder at lave en kronologi. Derefter prøver de at finde den rigtige rækkefølge i fællesskab. Indlæg det benspænd, at det kun er dén elev, der oprindeligt fik lappen, som må flytte rundt på den, så I øger sandsynligheden for, at alle deltager i processen.

Del 3: Brev til klassen (10 min.)

- Når eleverne er færdige, eller tiden er gået, så læs "Et brev om brevet" op for eleverne. Det afslører både "den rigtige rækkefølge," viser et eksempel på et brev og introducerer dem til næste proces – at skrive et "innovativt" brev til en betydningsfuld person.

Brev til klassen: Et brev om brevet

Kære elever

Nu skal I snart skrive jeres egne breve til en vigtig person. Det skal være et brev, som kan gøre en forskel for børn i verden, der har brug for bedre skoler og uddannelse. Jeres ord kan åbne døre og give håb for fremtiden. Især for børn i Guatemala, som I allerede har lært meget om.

Breve har en lang og spændende historie. I det gamle Egypten for mere end 4.000 år siden skrev man vigtige beskeder på papyrus. Papyrus er en slags papir lavet af en plante. For 2000 år siden var Romerriget meget stort. Romerne skrev deres breve på tavler, som var dækket med voks. Brevene blev sendt rundt af kurérer, som er folk, der leverer vigtige beskeder. I middelalderen brugte konger og dronninger pergament, der er lavet af dyreskind, til at skrive og sende deres beskeder.

I renæssancen, for cirka 500 år siden, begyndte folk at dele deres tanker og følelser gennem breve. I 1600-tallet blev papir billigere, og man fik de første posttjenester. Nu kunne mange flere skrive breve til hinanden. Og i 1700-tallet blev det meget populært at skrive kærestebreve og personlige breve.

I 1800-tallet, i dén periode vi kalder romantikken eller industrialiseringen, begyndte breve at blive en del af alles hverdag. Breve blev brugt til at holde kontakten med familie og venner, selvom de boede langt væk. Under de to verdenskrige i 1900-tallet var breve meget vigtige. Soldater, som kæmpede i krigen, skrev breve til deres familier for at holde modet oppe.

I dag bruger vi mest e-mails og sociale medier, men håndskrevne breve er stadig noget særligt. De er måske mere personlige – og måske bedre til at udtrykke vores dybeste følelser.

Breve har ikke kun holdt folk i kontakt med hinanden, men også ændret verden. Fx skrev Martin Luther King Jr. et brev fra et fængsel, der inspirerede millioner til at kæmpe for lige rettigheder. Og den pakistanske aktivist, Malala Yousafzai skrev breve, der fik verdens ledere til at arbejde for, at piger kunne gå i skole.

Når I nu skal skrive jeres egne breve, så tænk på, hvordan jeres ord kan skabe forandring. Hvilke ord vil I bruge for at inspirere andre? Jeres stemme betyder noget – lad den blive hørt!

Jeg/vi glæder mig/os til at se, hvad I skriver.

Med venlig hilsen,

Jeres lærer(e)

Dag 2: Det gode brev

Tidsforbrug: 1 lektion

Beskrivelse: I denne lektion arbejder eleverne med kriterier for "det gode brev". I kan enten lave kriterierne sammen eller bruge elevarket med 10 kriterier for det gode brev (bilag 6). Derefter læser eleverne pakistanske Malala Yousafzais åbne brev om pigers rettigheder til uddannelse og undersøger, hvilke virkemidler hun gør brug af i sit brev (bilag 7).

I april 2014 blev 276 skolepiger fra Chibok, Nigeria, kidnappet af den militante gruppe Boko Haram, der er kendt for sin modstand mod pigers uddannelse. Dette brutale angreb vakte international fordømmelse og satte fokus på det pres, som mange piger møder, når de søger adgang til skolegang. Malala Yousafzai, en pakistansk uddannelsesaktivist, der selv var offer for vold fra militante grupper, skrev dette brev på den første årsdag for pigernes fangenskab som en erklæring om solidaritet, kærlighed og håb. Gennem brevet opfordrede Malala både de nigerianske myndigheder og det internationale samfund til at handle for at sikre pigernes frigivelse og muligheden for uddannelse. Hendes skrift var ikke kun en støtte til de berørte familier, men også en form for opfordring til globalt engagement i kampen for pigers rettigheder til uddannelse.

Del 1 "Det gode brev"

- Spørg eleverne, hvad der kendetegner "et godt brev"? Og om der er noget særligt, de skal være opmærksomme på, når de selv skal skrive deres brev, som skal forsøge at få et budskab ud og påvirke nogen til at handle.
- Giv dem kriterierne fra elevarket "10 kriterier for det gode brev" (bilag 6), eller lav kriterier sammen med eleverne.

Del 2: Malalas brev til verden

- Uddel brevet "Til mine modige søstre, de kidnappede skolepiger fra Chibok" (bilag 7) Giv eleverne konteksten for brevet (jf. faktaboksen ovenfor). Lad eleverne læse brevet, og lad dem undersøge, hvilke kriterier for "det gode brev" som Malala Yousafzai gør brug af.

Dag 2: Modtageren af jeres brev til verden

Tidsforbrug: 2 lektioner

Beskrivelse: Eleverne undersøger, hvem det kunne være relevant at skrive deres egne breve til. For at beslutte, hvem de vil skrive til, kan I bruge denne lektion til at tale om betydningsfulde personer, som de kan adressere – og eventuelt sende – deres breve til. De kan også vælge at skrive et åbent brev, ligesom Malala. Eller I kan vælge, at hele klassen skriver til Mattias Tesfaye, Mette Frederiksen, Mads Langer eller en anden politiker eller kendt person. Ved at lade eleverne selv vurdere og vælge modtageren af deres brev får de større ejerskab til brevet og processen med at skrive det i de efterfølgende dage. I skal bruge bilag 8 med listen over betydningsfulde personer til del 1. Klip dem ud eller lad eleverne gøre det, så de kan sortere dem i en rækkefølge.

Del 1. Hvem er betydningsfuld? (30 min.)

- Giv hver gruppe et sæt af "betydningsfulde personer". Lad dem hjælpe hinanden med at sikre, at alle ved, hvem alle "de betydningsfulde" er. Er der betydningsfulde personer i sættet, som ingen kender i gruppen, så hjælp dem eller lad dem få hjælp fra andre grupper.
- Derefter lægger gruppen personerne i en rækkefølge, der viser, hvem der er mest betydningsfuld. Lad dem skiftes til at trække en person og argumentere for placeringen af personen. Gruppen fortsætter, til de har lavet en rækkefølge. Lyt ind til, hvilke kriterier eleverne bruger i deres argumentation. Er der grupper, der hurtigt bliver færdige, kan de udfordres til at lave en ny rangorden efter nye kriterier. I kan lade jer inspirere af disse kriterier:

Hvad nu, hvis I skulle rangere personerne efter om de:

- Har mest indflydelse på dansk politik
- Har mest indflydelse på voksnes meninger
- Har mest indflydelse på unges meninger
- Arbejder mest for god uddannelse
- Ville være mest inspirerende for andre at lytte til
- Ville kunne ændre mest ude i verden
- Ville være bedst til at overbevise andre

Del 2. Hvem kunne man ellers skrive til? (15 min.)

- Lad nu eleverne finde på deres egne idéer til modtagere, der kunne være relevante for dem at skrive til med udgangspunkt i øvelsen om betydningsfulde og indflydelsesrige personer. Lad dem lave en hurtig idéudvikling sammen i grupperne og bagefter dele deres forslag i klassen.

Del 3. Vælg jeres modtager (45 min.)

- Hver gruppe vælger nu en modtager af deres breve. I kan bruge metoden "Markér dine favoritter" til, at eleverne bliver enige om en modtager af deres brev i gruppen. Fortæl dem, at de bagefter skal nævne eller notere tre ting, der forklarer, hvorfor de vil lave et brev til netop dén person. Bed dem bagefter om at fortælle til resten af klassen – eller notere ned på et papir – de tre ting, der fortæller, hvorfor lige netop dén person, er en god modtager af deres brev.

Markér Dine Favoritter

Begrundelse for Metoden:

Denne metode fremmer samarbejde og beslutningstagning. Eleverne trænes i at bruge afstemning som et værktøj til at prioritere og vælge idéer i deres grupper.

Trin i metode:

1. Grupperne lægger de idéer frem, som de skal stemme om.
2. Hver elev finder tre markører til afstemningen. De kan fx bruge viskelæder, blyanter eller noget andet fra deres penalhus, som ikke er for stort.
3. Bed eleverne om at placere deres markører på deres præferencer.
4. Eleverne tæller markørerne for hvert alternativ.
5. Og frasorterer de idéer, der har fået færrest stemmer.
6. Gentag processen, indtil de når frem til de idéer, de vil arbejde videre med.

Eleverne kan evt. selv producere de idéer, de skal stemme om.

Dag 3 Jeres brev til verden

Tidsforbrug: 2 lektioner

Beskrivelse: I denne dobbeltlektion laver eleverne en kladde til indholdet i deres breve. I lektionerne er der fokus på, at eleverne får skrevet en kortfattet kladde ud fra: 1) deres viden om børnene fra Guatemala, 2) kriterierne for det gode brev og 3) dén modtager, som de har valgt dagen før.

- Eleverne skal nu i gang med at finde ud af, hvad de selv vil skrive om på baggrund af deres viden om børnene i Guatemala, om det gode brev og om deres valgte modtager. Spørg eleverne: Hvad vil I skrive om i jeres brev? Brug Tænk-Par-Del som metode til at få idéer til deres brev. Gruppen skriver til sidst stikord ned med idéer til indholdet i deres brev. Hver gruppe kan fx få noteret deres bud på modtager, budskab, indledning, indhold og afslutning.

Tænk-Par-Del er en samarbejds- og diskussionsmetode, der fremmer aktiv deltagelse og refleksion. Den kan bruges i forskellige undervisningssituationer og fungerer således:

Tænk: Eleverne får et spørgsmål eller en opgave, som de skal overveje og tænke over individuelt i to min. Dette giver dem tid til at formulere deres egne tanker og meninger.

Par: Herefter danner eleverne par, hvor de får mulighed for at dele deres overvejelser og diskutere deres svar med hinanden.

Del: Efter pararbejdet samles klassen eller gruppen for at dele.

Tænk-Par-Del metoden er effektiv, fordi den engagerer alle elever, fremmer kritisk tænkning og skaber et rum for deltagerne til at lære af hinandens perspektiver. Den styrker også selvtilliden til at deltage i større diskussioner i klassen.

Dag 2: Hack jeres brev - få idéer

Tidsforbrug: 2 lektioner

Beskrivelse: I disse lektioner går eleverne på opdagelse i farver, former, billeder og formater. Alt efter hvad I har valgt at stille til rådighed, kan de fx prøve teknikker af til at skrive flot, brodere, lave en collage, tegne eller farvelægge billeder. Derefter går de i dialog med SkoleGPT om form og format på deres brev. Fokus for lektionerne er, at eleverne bruger deres kreativitet til at eksperimentere med materialer – og derefter

arbejder kreativt med SkoleGPT på at hacke brevet på indhold og form, herunder også den fysiske form. Brug bilag 9 til at arbejde med SkoleGPT og bilag 10 som støtteark til, at eleverne kan pitche deres idéer til hinanden bagefter.

Del 1. Kreative breve (45 min.)

- Lad eleverne gå på opdagelse i materialerne. Lad dem vælge en lille kreativ opgave, som aktiverer deres hænder. Fx at tegne mønstre og farver inspireret af Guatemalas kulturer, skrive med en flot håndskrift, eller folde deres egen konvolut.
- Brug til sidst 10 min. på, at grupperne snakker om, hvordan de kunne bruge det, de har lavet, som inspiration til deres brev.

Del 2. SkoleGPT idéudvikling (30 min.)

- Eleverne skal nu forsøge at finde på innovative idéer til at "hacke" deres brev ved at bruge SkoleGPT. Gennemgå vejledning i bilag 9 og sæt eleverne i gang. Fortæl, at de skal pitche de idéer, de når frem til, for hinanden, inden de går i gang med selve produktionen. Giv dem bilag 10 "Det gode pitch", så de ved, hvad de skal være klar til.

Del 3. Pitch (15 min.)

- Lad grupperne pitche deres idéer for hinanden. Hver gruppe går sammen med en anden gruppe og skiftes til at pitche og give feedback. Giv grupperne der lytter til opgave at give feedback med afsæt i:
En ting, vi virkelig godt kunne lide, var.... fordi....
En ting, vi får lyst til at spørge om, er... fordi...

Dag 2: Bliv klar til at skabe jeres kreative breve i morgen

Tidsforbrug: 2 lektioner

Beskrivelse: Eleverne evaluerer deres samarbejde i grupperne, så de er klar til at skabe deres breve. Brug bilag 11 til dette. De skal også lægge en koordineringsplan for deres arbejde med at skabe brevene. Planen finder I i bilag 12. Formålet med lektionerne er, at eleverne får et godt samarbejde i gruppen dagen efter, hvor de skal være mere selvkørende, og at de får lagt en plan for udførelsen af deres breve.

Del 1. Start – Stop – Fortsæt (45 min.)

- Eleverne bruger metoden Start-stop-fortsæt (bilag 11) til at evaluere deres samarbejde i gruppen. Denne metode bruges til evaluering og feedback og fokuserer på, hvad man bør starte, stoppe og fortsætte med at gøre, når man

samarbejder om et projekt. Eleverne lærer at lave en struktureret evaluering, der belyser styrker og udfordringer.

Del 2. Koordineringsplanen (45 min.)

- Eleverne udfylder koordineringsplanen til at få overblik over deres arbejde i de kommende dage og hvem, der gør hvad. Metoden hjælper eleverne med at koordinere deres samarbejde om en afgrænset opgave. Den træner dem i at analysere arbejdsprocessen og lave klare aftaler om, hvad der skal gøres, hvem der gør hvad og hvornår.

Koordineringsplanen trin for trin:

1. Eleverne starter med at tale om HVAD, der skal gøres. De kan notere det ned i stikord. Skriv et stikord pr. linje.
2. Eleverne aftaler HVEM, der gør hvad. Og skriver navne ud for opgaverne.
3. De aftaler HVORNÅR, det skal gøres, dvs. hvad gør de først, og hvad gøres efterfølgende.

Dag 4: Produktion af jeres breve til verden

Tidsforbrug: 6 lektioner

Beskrivelse: Eleverne producerer deres innovative breve i deres grupper. Lad eleverne arbejde og afslut dagen med individuel refleksion i VØL-arket. Formålet med dagen er, at eleverne får samarbejdet om at skabe deres brev til en betydningsfuld person, som fortæller og engagerer andre i vigtigheden af, at børn (som Yonatan, Andreina og Rudy) kan få bedre adgang til god skole – så de kan realisere deres fremtidsdrømme.

Dag 5: Produktion af jeres breve til verden (færdiggørelse)

Tidsforbrug: 2 - 3 lektioner

Beskrivelse: Eleverne bruger lektionerne på at gøre sig klar til deres udstilling. De finpudser deres breve - og øver sig på en kort præsentation af deres innovative brev.

Dag 5: Evaluering

Tidsforbrug: 1 - 2 lektioner

Beskrivelse: Eleverne evaluerer samarbejdet i gruppen og hele ugens forløb i klassen. I kan vælge at holde evalueringen før eller efter ferniseringen. Hvis I ønsker at lave evaluering efter ferniseringen, vil det være en fordel at rykke den til næste skoledag.

Del 1. Tak for samarbejdet (20 min.)

- Lad grupperne evaluere deres samarbejde ved igen at bruge Start-stop-fortsæt, men indlæg en uformel afslutningsproces, hvor de tager et gruppebillede, og hvor hvert teammedlem tilføjer et ord til billedet, der symboliserer, hvad de takker for.

Del 2. To stjerner og et ønske (25 min.)

- Lav også en klasseevaluering, som retter sig mod forløbet som helhed. Brug metoden: To stjerner og et ønske. Lad evt. et par elever dele deres evaluering, men ellers kan du indsamle dem og bruge dem til at justere på planlægningen fremadrettet.

Metode: To stjerner og et ønske

Eleverne giver feedback ved at give to stjerner til to ting, der overraskede dem positivt, og et ønske til en ting, de gerne vil ændre til en anden gang. Metoden træner elevernes evne til at vurdere og kan bruges til at give anerkendende feedback.

Fremgangsmåde:

1. Bed eleverne pege på to ting, der fungerede godt (stjerner) og én ting, der kan forbedres til en anden gang (ønske).
2. Eleverne deler deres feedback med hinanden.

Dag 5: Fernisering og udstilling: Vores breve til verden!

Tidsforbrug: 2 lektioner

Beskrivelse: Eleverne slutter projektet af med at vise deres breve frem for hinanden, elever fra andre klasser eller andre relevante modtagere, som I har inviteret. Brevene udstilles og eleverne laver en lille præsentation, hvor de fremlægger det, de har lavet. Derefter sendes de til jeres valgte modtagere.

SEND JERES BREVE til Hele Verden i Skole. Så sørger vi for, at jeres budskaber når frem til danske politikere. Vi viser alle de breve, vi har modtaget, frem på Aktionsdagen, som er en dag, hvor vi sætter spot på alles ret til god uddannelse. Brevene udstilles på Christiansborg Slotsplads, hvor Aktionsdagen finder sted. Læs mere om Aktionsdagen: <https://heleverdeniskole.dk/det-kan-du-goere/danmark/vaer-med-i-aktionsugen-2025/>

Send jeres breve til:

Oxfam Danmark

Vesterbrogade 2B, 2. sal

1620 København K

Att: Hele Verden i Skole